

зу клітинних стінок, внаслідок чого деревина стає бурою від лігнінових речовин та крихкою, об'єм якої значно зменшується. Найчастіше бура гниль поширюється від периферії стовбура до центру. До грибів, які розкладають целюлозу, належать види родів *Coniophora*, *Serpula*, *Trametes*, *Lentinus* тощо. Найнебезпечнішими збудниками брурої гнилі є справжній домовий гриб (*Serpula lacrymans*), трутовик сірчано-жовтий (*Laetiporus sulphureus*), губка березова (*Piptoporus betulinus*), губка дубова (*Daedalea quercina*) та печіночниця звичайна (*Fistulia hepatica*).

За умов розкладання грибами лігніну деревина не темніє, в ній іноді з'являються світлі смуги або комірці, що заповнені білою целюлозою, яка не розкладалася. Деструкція деревини здійснюється за допомогою ферментів целюлаз та оксидаз. Така деревина зазвичай розпадається на волокна та пластини. Цей тип розкладу називають

білою (інколи – строкатою) гниллю. Типовими представниками цієї групи грибів є трутовик справжній (*Fomes fomentarius*), трутовик лускатий (*Polyporus squamosus*), лензитес березовий (*Lenzites betulina*) та трутовик несправжній (*Phellinus igniarius*).

В умовах України плоді тіла афілофоральних дереворуйнівних грибів зустрічаються широко в лісових насадженнях упродовж року, які розповсюджені по території лісових господарств, головним чином у дібровах старих насаджень і зволжених місць. Розташовані, головним чином, на мертвих стовбурах, сухостійних дерев і пеньках усіх видів берези, тополі, вільхи, рідше ясени, липи дуба, верби й деяких інших листяних деревних рослин.

Отже, афілофоральні гриби є цінні за своїми властивостями для використання в біотехнологічних процесах і створення лікарських препаратів.

УДК 631.526.3:633.4

Бойко М. В., магістр агробіологічного факультету

Науковий керівник – канд. с-г. наук, доцент кафедри кормовиробництва, меліорації і метеорології Ковбасюк П. У.

Національний університет біоресурсів і природокористування України

e-mail: kafedra-kormoviobnitsstvo@ukr.net

ОПТИМІЗАЦІЯ ЕЛЕМЕНТІВ В ТЕХНОЛОГІЯХ СТВОРЕННЯ ВИСОКОВОРОЖАЙНИХ КОНЮШИНО-ЗЛАКОВИХ ТРАВСТОЇВ

Невідкладним завданням сучасного кормовиробництва є вирощування дешевих, екологічно чистих, високобілкових кормів. Найбільш повноцінними та збалансованими рослинними кормами є бобово-злакові травосумішки. Завдяки високому вмісту білка, цінних поживних речовин, дешевизни бобово-злакові травосумішки можна поставити на перше місце серед рослинних кормів.

Для формування високопродуктивних конюшино-злакових травосумішок та збереження в них конюшини види висівали смугами. Для створення смуг насіннєвий ящик ділили металевими перегородками – касетами, за допомогою яких створювали двох або трьохрядні окремі смуги бобових і злакових видів.

Дослідження проводились протягом 2015–2016 рр. польовими та лабораторними методами, в умовах СТОВ «ЗОРЯ» Черкаської області, Кам'янського району. Ґрунт дослідної ділянки чорнозем типовий малогумусний крупнопилувато-суглинково механічного складу. Вміст гумусу в орному шарі становить 4,37–4,68 %. Реакція ґрунтового розчину близька до нейтрального –

pH сольове 6,7–7,4. У дослідженнях використовували загальноприйняті методики з кормовиробництва, луківництва. У травосумішках висівали: конюшину червону, грястицю збірну та кострицю червону. Повторність у дослідах чотириразова, розміщення варіантів систематичне. Площа дослідної ділянки – 100 м², а облікової – 50 м².

Конюшино-злакові травосумішки висівали під покрив вівса, норма якого була зменшена на 30 %. Покривну культуру збирали у фазі початку викидання волоті. Конюшина лучна в структурі травосумішки становила 50 %. Агротехніка вирощування конюшино-злакових травосумішок загальноприйнята для зони Лісостеп.

На основі досліджень встановлено, що найвищу врожайність конюшино-злакові травосумішки забезпечували за смугового способу сівби. Врожайність травосумішок залежно від складу при смуговому способі сівби становила 43,5–48,7 т/га зеленої маси, а при висіві в сумішці (не смугами) – 36,9–40,7 т/га.

Отже, найбільш ефективним елементом формування високої врожайності конюшино-злакових травостоїв є смуговий спосіб сівби.